

© Sergey Toronto / Adobe Stock

Fig. 1: Er sterft dus gemiddeld om de 6 dagen iemand in België door een woningbrand. Een situatie die niemand onverschillig kan laten...

Tim Renders is zich bijzonder bewust van het belang van de preventie van woningbranden. Om de gepubliceerde cijfers van het vroegere KCCE¹ – die nu worden bijgehouden door ‘Directie Brandweer’ van FOD Binnenlandse Zaken – aan te vullen², verzamelt hij alle gevallen van fatale woningbranden die in de pers verschijnen. Dit zijn geen vergelijkbare statistieken met de KCCE-verslagen. Samen geven ze ons een, weliswaar onvolledig, beeld van de woningbranden in België.

In zijn jaarlijks overzicht³ deelt hij zijn cijfers van de overleden slachtoffers en zijn eigen bedenkingen over wat men zou kunnen verbeteren in ons land.

DE CIJFERS VAN 2025 IN BELGIË

In 2025 eisten woningbranden in België minstens 52 doden, waarvan 20 vrouwen en 31 mannen. Bij 1 dode is het geslacht mij onbekend⁴.

22 stierven in Wallonië, 2 in Brussel en 28 in Vlaanderen (Tabel 1). 31 slachtoffers overleden 's nachts of in de avond.

Het jongste slachtoffer was 1 jaar en het oudste slachtoffer 88 jaar. De gemiddelde leeftijd van de doden door woningbranden is 62 jaar.

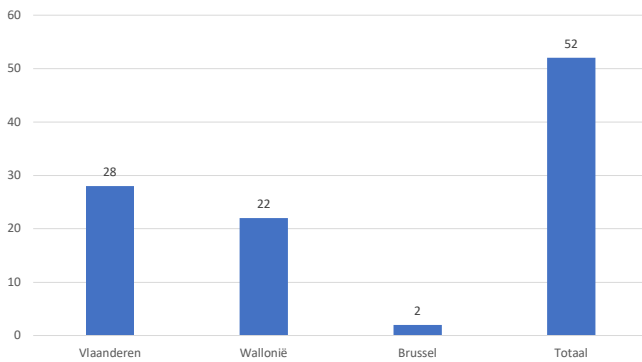
Van 7 slachtoffers zijn de exacte leeftijden mij niet bekend.

¹ KCCE: Federaal Kenniscentrum voor de Civiele Veiligheid

² Statistieken van de brandweerinterventies: <https://www.civieleveiligheid.be/nl/statistieken-van-de-brandweerinterventies>

³ Zie vorig jaaroverzicht: Renders T., “Analyse fatale woningbranden 2024”, in ANPI Magazine nr. 38, maart 2025, pp. 18-24.

⁴ Opmerking: Moorden en zelfmoorden d.m.v. woning- of appartementsbranden en een natuurlijk overlijden wat daarna leidde tot een brand zijn uit deze cijfers gehouden.

Tabel 1: Vergelijking Vlaanderen-Wallonië-Brussel 2025 (aantal doden)

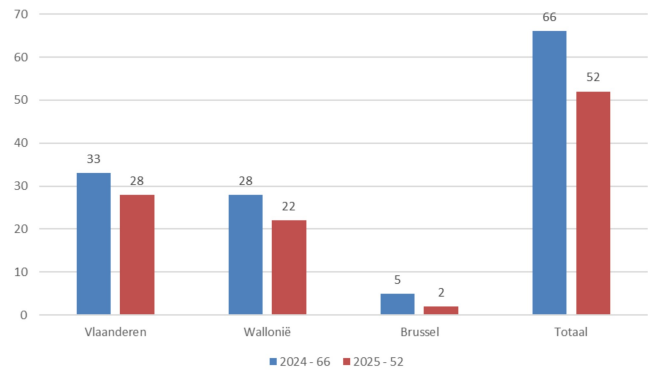
De 52 doden komen door een totaal van 48 fatale woningbranden, waarvan 20 in Wallonië, 2 in Brussel en 26 in Vlaanderen. 30 van de 48 fatale woningbranden vonden plaats in eengezinswoningen, 15 in een appartementsgebouw, 1 in een bungalow en 2 in woonzorgcentra. In 2025 eisten woningbranden ook minstens 40 zwaargewonden.

VERGELIJKING MET DE CIJFERS VAN 2024 IN BELGIË

Tegenover 2024 is er een daling van het aantal doden door woningbranden in België. Toen vielen er minstens 66 doden door een totaal van 60 fatale woningbranden, waarvan 24 vrouwen en 36 mannen. Bij 6 doden is het geslacht mij onbekend. Er vielen 28 doden in Wallonië, 5 in Brussel en 33 in Vlaanderen (Tabel 2).

Het jongste slachtoffer was 17 jaar en het oudste slachtoffer 91 jaar. De gemiddelde leeftijd van de doden door woningbranden lag op 64,6 jaar. Van 8 slachtoffers waren de exacte leeftijden mij niet bekend. 58% van de fatale woningbranden vonden plaats in eengezinswoningen.

De daling van het aantal fatale woningbranden en doden is vooral duidelijk in Brussel (van 5 naar 2 doden), gevolgd door Wallonië (van 28 naar 22 doden). In Vlaanderen vielen er 5 doden minder.

Tabel 2: Vergelijking 2024-2025 (aantal doden)

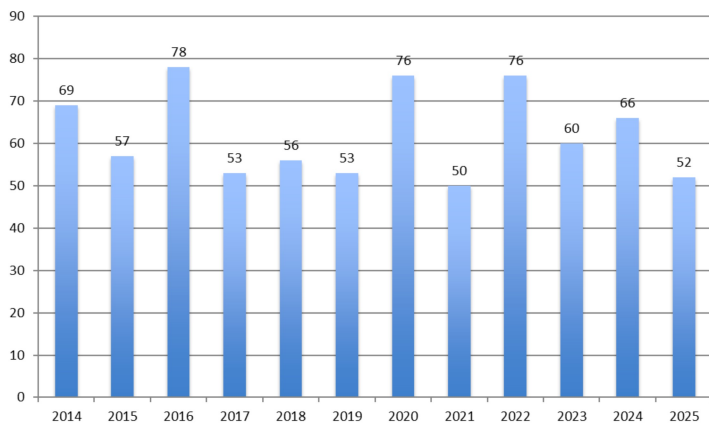
VERGELIJKING VAN 2025 MET GEMIDDELDE CIJFERS

Met 52 doden in België zitten we onder het gemiddelde van 62 doden per jaar. Met 28 doden in Vlaanderen zitten we boven het gemiddelde van 27 doden (waar in 2025 vooral een daling is in Oost-Vlaanderen van 6 doden tegenover het gemiddelde van 8 doden en een stijging in West-Vlaanderen van gemiddeld 6 naar 11 doden in 2025), in Wallonië zitten we met 22 onder het gemiddelde van 30,6 en in Brussel met 2 onder het gemiddelde van 4.

De gemiddelde leeftijd ligt in 2025 met 62 jaar hoger dan het gemiddelde van ongeveer 58,6 jaar.

ONDERTUSSEN AL 12 JAAR (BEPERKTE) CIJFERS OVER FATALE WONINGBRANDEN

In 2014 ben ik gestart met het bijhouden van de fatale woningbranden. Ik heb nooit begrepen dat we niet over exacte gegevens beschikken. Cijfers en statistiek zijn immers het minimum om te kunnen werken aan brandpreventie. Ik beschik niet over alle gegevens, maar het was en blijft mijn aanzet om gericht werk te maken van brandveiligheid. Je kan immers geen campagnes en sensibiliserende acties opstarten als je niet weet waar de branden gebeuren, hoe deze ontstaan en wie de slachtoffers zijn. Alle gekende gevallen van zelfdoding en moorden zijn uit de cijfers gehaald. Ik neem woningen, studio's, kamers, hotels en rustoorden op in mijn cijfers, de plaatsen die dus beschouwd kunnen worden als woon- of verblijfplaats.

Tabel 3: Vergelijking 2014 t.e.m. 2025 (aantal doden)

Ik ben nog steeds dankbaar voor de brandweermannen en -vrouwen die mij info bezorgen en gebruik maken van mijn google-forms enquête⁵ die sinds 2016 online staat. Op deze manier kunnen we samen belangrijke gegevens verder in kaart brengen en werken aan meer brandveiligheid.

Van mei 2014 t.e.m. december 2016 kon ik mijn cijfers ook gebruiken bij de toenmalige Directie Brandpreventie bij AD Veiligheid en Preventie. Sinds eind 2016 houdt deze directie, die sinds 2020 valt onder Directie Civiele Veiligheid, zelf hun gegevens bij op vergelijkbare basis als die van mij. De cijfers van 2025 werden ook met hen gecontroleerd en besproken.

Toen ik op 31 mei 2017 vanuit Hulpverleningszone Oost Vlaams-Brabant mee de opstart met vzw Oscare deed van 'Leef Brandveilig' werden al mijn cijfers van de vorige jaren eerst gepubliceerd op de website van Leef Brandveilig⁶ en later overgezet naar de website van Oscare⁷. Eind 2022 stopte voor mij de verdere uitbouw van 'Leef Brandveilig' en sindsdien maakt de vzw gebruik van hun eigen cijfers. Vanaf 2022 is er dus een verschil in hun en mijn cijfermateriaal.

Echter begin januari 2024 hebben zij ook mijn cijfers van 2014, 2015 en 2018 aangepast. Onze criteria verschillen dus in de manier waarop we fatale woningbranden registreren.

Ik blijf na 12 jaar nog steeds hopen dat elke hulpverleningszone inzet op statistieken, brandonderzoek en sensibiliserende brandpreventie en dat we komen tot een vergelijkbaar iets zoals Brandweer Nederland en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)⁸ dit doet: <https://nipv.nl/fatale-woningbranden/>.

VERGELIJKING 2014 T.E.M. 2025

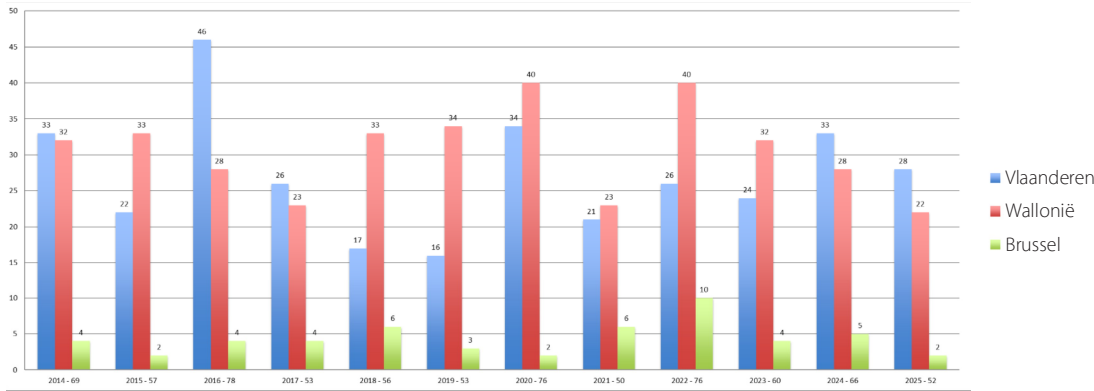
Als we kijken naar mijn cijfers van 2014 t.e.m. 2025 (Tabel 3) blijkt dat er jaarlijks gemiddeld 62 doden zijn. Er sterft dus gemiddeld om de 6 dagen iemand in België door een woningbrand.

⁵ Gegevens fatale woningbrand of woningbrand met zwaargewonde(n): <https://shorturl.at/V3loD>

⁶ Leef Brandveilig: <https://www.leefbrandveilig.be>

⁷ Oscare: <https://www.oscare.be/nl/>

⁸ NIPV - Onderzoek Fatale woningbranden: <https://nipv.nl/onderzoek/fatale-woningbranden/>

Tabel 4: Vergelijking per gewest 2014-2025 (aantal doden)

In Vlaanderen kwamen er de afgelopen 12 jaar jaarlijks gemiddeld 27,1 mensen om, in Wallonië 30,6 en in Brussel 4,3 (Tabel 4).

2016 was het verschrikkelijkste jaar met 78 doden waarvan 46 in Vlaanderen, 28 in Wallonië en 4 in Brussel en 2021 is het minst dramatische jaar voor België met 50 doden waarvan 21 in Vlaanderen, 23 in Wallonië en 6 in Brussel.

Als we kijken naar de grafiek van de provincies (Tabel 5) blijkt dat woningbranden de meeste slachtoffers eisen in Henegouwen, gevolgd door Luik, daarna Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen op de 4de plaats. De minste slachtoffers vind je in Luxemburg, gevolgd door Waals-Brabant, daarna Limburg en daarna Namen. Deze conclusie houdt geen rekening met het inwonersaantal per provincie.

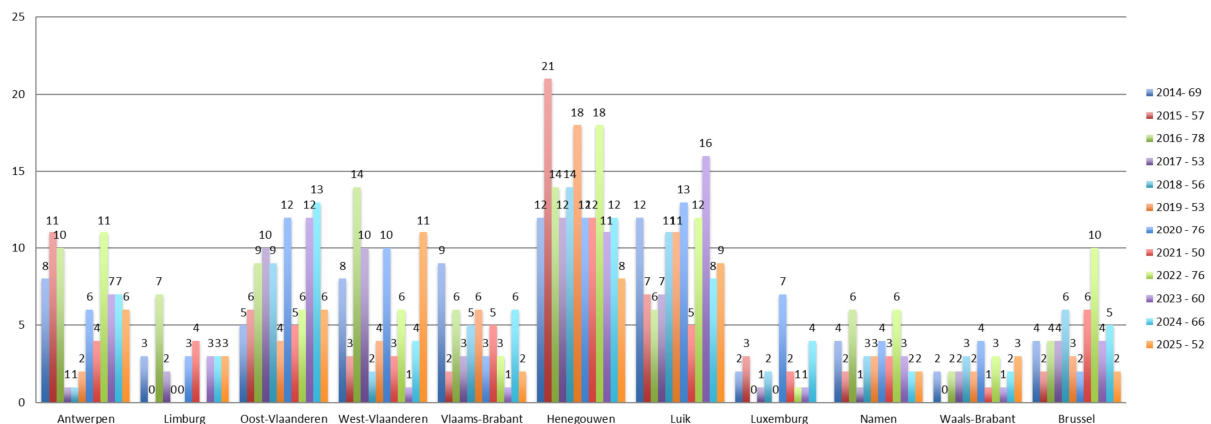
Gemiddeld komen 26,6 vrouwen en bijna 34 mannen per jaar om.

De gemiddelde leeftijd van de slachtoffers is 58,6 jaar.

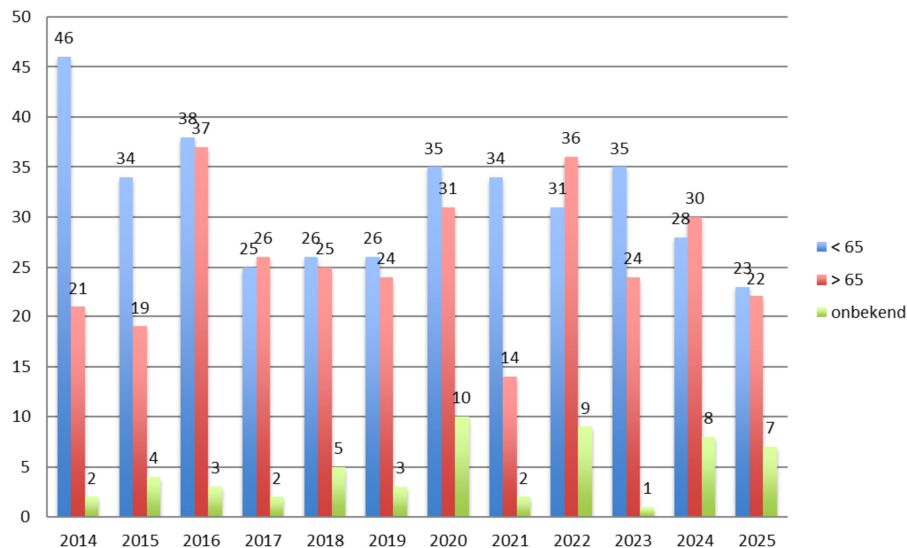
Als ik de leeftijd indeel in 2 categorieën, nl. <65 en >65 jaar (Tabel 6) is er de 2 eerste jaren en voor 2021 duidelijk een hoger aantal bij de 1ste categorie. Van 2016 t.e.m. 2020 zie je ongeveer dezelfde verhouding tussen de leeftijdsgroepen, maar toch een licht overgewicht bij de categorie onder 65 jaar, uitgezonderd in 2017. 2022 telde dan weer meer slachtoffers boven de 65 jaar. In 2023 zien we terug een groter aandeel in de leeftijdscategorie <65 jaar. In 2024 vielen er opnieuw iets meer slachtoffers in de categorie >65 jaar en vorig jaar iets minder. De personen waarvan ik niet de exacte leeftijd ken, vind je hierin niet terug.

Bijna 59% van de slachtoffers zijn gestorven tijdens de nacht of in de ochtend.

Over de maanden waarin de meeste slachtoffers vallen, kunnen geen conclusies getrokken worden. Er zijn in de 12 jaar dat ik de cijfers verzamel

Tabel 5: Vergelijking per provincie 2014-2025 (aantal doden)

Tabel 6: Vergelijking per leeftijdsgroep (aantal doden)

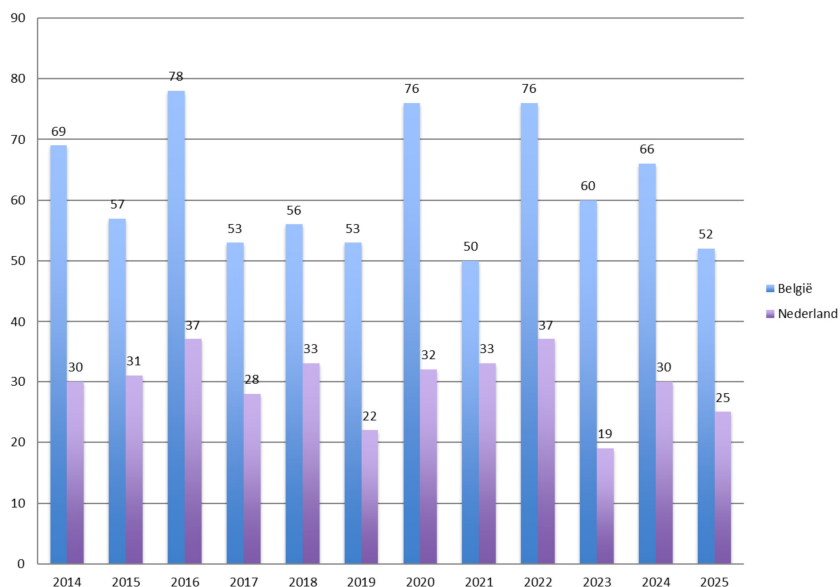
(enorme) verschillen te zien. Gemiddeld zijn de dodelijkste maanden december en januari en is september de maand waarin de minste slachtoffers vallen.

VERGELIJKING MET NEDERLAND

In Nederland (18,12 miljoen inwoners⁹ tegenover 11,82 miljoen in België¹⁰) eisten woningbranden in

2014 30 doden, in 2015 31 doden, in 2016 37 doden, in 2017 28 doden, in 2018 33 doden, in 2019 22 doden, in 2020 32 doden, in 2021 33 doden, in 2022 37 doden en in 2023 19 doden en in 2024 30 doden (Tabel 7). Het cijfer voor 2025 staat voorlopig op 25 dodelijke slachtoffers.

Als we dus kijken naar de cijfers van 2014 t.e.m. 2024 blijkt dat gemiddeld bijna om de 12 dagen iemand in Nederland sterft door een woningbrand.

Tabel 7: Vergelijking België-Nederland 2014-2024 (aantal doden)

⁹ Bron: Centraal Bureau Statistiek Nederland, 11 januari 2026

¹⁰ Bron: Statbel, het Belgisch statistiekbureau, 1 juni 2025

Voor de cijfers in Nederland maak ik gebruik van de jaarlijkse cijfers van het Nederlandse Instituut Publieke Veiligheid¹¹.

Zonder rekening te houden met het enorme verschil in het aantal inwoners komen in België dubbel zoveel mensen om door woningbranden in vergelijking met Nederland.

HOE KUNNEN WE ZEER SNEL KOMEN TOT EEN DRASTISCHE DALING VAN HET AANTAL DODEN EN GEWONDEN DOOR BRAND?

Voldoende rookmelders en een afgesproken vluchtplan reddden levens!

Woningbranden in België eisen dus enorm veel slachtoffers. Naast het vermijden van brandrisico's in en om de woning, is het belangrijk dat geïnvesteerd wordt in voldoende hoorbare rookmelders met een 10-jarige vaste batterij.

Weinig mensen weten dat als er 's nachts brand uitbreekt je heel weinig kans hebt om tijdig wakker te worden. Als je slaapt, ruik je immers niets. De rook van een brand verspreidt zich zeer snel en is verstikkend.

Voldoende hoorbare rookmelders en een afgesproken vluchtplan helpen om het aantal doden en gewonden door woningbranden te verminderen. Belangrijk is om alle risicoplaatsen te voorzien van een rookmelder, met uitzondering van locaties waar valse alarmen mogelijk zijn, zoals de keuken, de badkamer en plaatsen waar de temperatuur zakt tot 4 °C of stijgt tot 38 °C, bijvoorbeeld de kelder, de garage, de veranda en een onafgewerkte zolder. Op die plaatsen is uiteraard ook een risico op brand, dus moet een rookmelder in de nabijheid ervan geplaatst worden.

Eén rookmelder per verdieping is te weinig. Stel, je plaatst een rookmelder in de nachthal en er breekt brand uit in de slaapkamer van je kind. Het duurt dan tot de rook aan die rookmelder komt voor je verwittigd wordt. De rookmelder gaat te laat alarm geven. Op de kinderkamers en alle slaapkamers hoort dus een rookmelder. Als de brand snel gedetecteerd wordt, blijft deze beperkt en is een vluchtweg beschikbaar.

In een doorsnee gezinswoning zijn 6 tot 8 rookmelders nodig om te zorgen voor een snelle detectie. In elke woning zijn meerdere elektrische toestellen aanwezig, die een risico op brand inhouden. Denk hierbij aan de vaatwasser, wasmachine en droogkast, maar ook het opladen van elektrische fietsen, laptops en smartphones houdt een risico in. Op deze plaatsen dient dus een rookmelder geplaatst te worden. In grotere woningen worden bij voorkeur gekoppelde rookmelders geplaatst, zodat het alarm op meerdere plaatsen hoorbaar is. Het alarm van de rookmelders dient steeds hoorbaar te zijn tot in de slaapkamer en tijdens de diepe slaap.

Naast het plaatsen van voldoende hoorbare rookmelders, is het belangrijk om te kunnen terugvallen op een geoefend vluchtplan. Dit zorgt ervoor dat iedereen de woning tijdig en veilig kan verlaten.

¹¹ *Fatale woningbranden*: <https://kemcijfers.nipv.nl/mosaic/kemcijfers-veiligheidsregio-s/fatale-woningbranden>

Wetgeving rookmelders

In Vlaanderen moet elke woning minstens 1 rookmelder per verdieping hebben. Sinds 18 februari 2023 is de rookmelderwetgeving in Vlaanderen uitgebreid. In gemeenschappelijke delen van een gebouw is een rookmelder verplicht in elke ruimte voor gedeeld gebruik waarin zich een technische installatie bevindt en in de kelder of zolder als deze een directe toegang heeft en normaal en onmiddellijk te betreden is.

In Brussel gold lang alleen een verplichting voor huurwoningen en moet in elke kamer op de vluchtweg vanuit de slaapkamer naar buiten een rookmelder hangen. Sinds 1 januari 2025 geldt eindelijk ook de verplichting voor eigenaars in Brussel. Bijkomend is de verplichting dat vanaf 4 rookmelders deze gekoppeld moeten zijn.

In Wallonië moet per verdieping 1 rookmelder hangen maar als de verdieping groter is dan 80m² dan moeten er 2 hangen. Vanaf 4 rookmelders dienen deze gekoppeld te zijn.

Is de wetgeving voldoende?

In de eerste plaats is het te betreuren dat er 3 verschillende wetgevingen zijn¹². Brand gedraagt zich niet anders omwille van een gewest- of taalgrens. Wetgeving is een mooie zaak maar weet dat het aantal rookmelders in je woning afhankelijk is van het aantal risico's zoals eerder aangehaald.

Spijtig genoeg kan in Vlaanderen nog steeds gekozen worden voor rookmelders met een vervangbare batterij. Hierdoor is de kans groot dat de levensduur van de rookmelders maar 7 tot 8 jaar is. De kwaliteit van de optische cel is doorsnee gezien minder goed. Bijkomend is de kans enorm groot dat batterijen niet (tijdig)

vervangen worden en de levensduur van de rookmelders overschreden wordt zonder dat men het beseft. Door het kiezen voor rookmelders met een niet-vervangbare batterij van 10 jaar kies je voor betere kwaliteit, meer veiligheid en omwille van het niet moeten vervangen van batterijen voor een betere koop die bovendien ook beter is voor het milieu.

Buiten dat er te weinig rookmelders moeten geïnstalleerd worden in Vlaanderen, loop je een enorm risico dat je de éne rookmelder per verdieping niet gaat horen in je diepe slaap. Het belang van gekoppelde rookmelders in een woning mag niet onderschat worden.

Met de uitbreiding van de wetgeving voor appartementen zullen de autonome rookmelders, rookmelders op batterijen dus, niet hoorbaar zijn voor de bewoners van de appartementen. De rookmelders in de gemeenschappelijke ruimtes, technische lokalen, inkomhal, gangen, kelders,... moeten aangesloten zijn op een brandcentrale. Zo wordt iedereen verwittigd als er op één van die plaatsen brand uitbreekt.

In Brussel loop je afhankelijk van de indeling van je woning of appartement ook de kans dat de rookmelder te laat verwittiging geeft en in de slaapkamer hoeft geen rookmelder! Gelukkig wordt daar wel gekozen voor rookmelders met een ingebouwde batterij met een levensduur van 10 jaar of aangesloten op het elektriciteitsnetwerk met een noodbatterij.

In Wallonië werkt men met oppervlaktes. Ook hier loop je enorm veel kans dat er te weinig rookmelders zijn. Positief is dat men hier denkt aan het belang van gekoppelde rookmelders.

¹² Zie artikel "Rookmelders in woningen - Wettelijke verplichtingen", in ANPI Magazine nr. 41, december 2025, p. 40.

Ik hoop dat de overheid werk maakt van één uniforme wetgeving, aangepast aan de realiteit. De huidige situatie schept immers verwarring en draagt niet bij tot een brandveilig België. Het aantal rookmelders zou niet mogen afhangen van bijvoorbeeld de oppervlakte of verdiepingen, maar dient bepaald te worden in functie van de aanwezige brandrisico's. Uiteraard moeten al je rookmelders hoorbaar zijn vanuit je slaapkamer tijdens je diepe slaap.

Voor appartementsgebouwen is er vanzelfsprekend veel meer nodig dan enkel een brandcentrale, wat een minimum zou moeten zijn.

CONCLUSIE

We scoren zeer slecht in België qua brandveiligheid in woningen. Ik blijf dit nu al heel wat jaren benadrukken: het is hoog tijd om hier verandering in te brengen. Ik hoop nog steeds op campagnes met impact én met een correcte boodschap maar ondertussen kunnen we zelf al heel wat doen. Brandveiligheid begint immers bij onszelf. Als iedereen zijn of haar eigen netwerk van familie, vrienden, buren, collega's, ... aanspreekt en sensibiliseert over brandveiligheid in de thuissituatie zouden we alleen in onze vrije tijd al miljoenen Belgen bereiken.

Laten we er dus samen voor zorgen dat 2026 een brandveilig jaar wordt! Je vindt meer info over hoe we dit kunnen realiseren in mijn boek 'Brandveiligheid Thuis'.

Tim RENDERS
Adviseur brandveiligheid
Auteur van 'Brandveiligheid Thuis'
tim@timrenders.be

Kies altijd voor een BOSEC-gecertificeerde rookmelder!
Het BOSEC-kwaliteitsmerk garandeert dat het apparaat voldoet aan de EN 14604-norm.
Lijst beschikbaar op www.bosec.be

